

Zápis z obhajoby disertační práce Mgr. Lucie Šmahelové)

23. 9. 2014

Z obhajoby disertační práce paní Mgr. Lucie Šmahelové

Konané dne: 23. 9. 2014

Téma práce: Külteginův památník. Turkický kaganát a výzkum československo-mongolské expedice v Chošoo-Cajdam 1958

Přítomní:

Prof. Jiří Sláma (předseda komise)

Prof. Jan Klápště

Prof. Petr Sommer

Doc. Miroslav Popelka

Prof. Petr Charvát (školitel)

Dr. Helena Heroldová (oponentka)

Dr. Jakub Maršálek (oponent)

Předseda komise prof. Jiří Sláma zahájil obhajobu a představil přítomným kandidátku. Kandidátka řádně splnila všechny povinnosti v rámci doktorského studia. Publikovala řadu studií, které se vážou k řešenému tématu. Disertační práce byla napsána v angličtině.

Školitel Prof. Petr Charvát představil doktorandku a seznámil komisi s její dizertační prací.

Kandidátka seznámila přítomné se svou dizertační prací. V práci řešila zejména:

- Pilotní výzkum české archeologie v zahraničí – nálezy nebyly nikdy zpracovány, výzkum ukončen po první sezóně z byrokratických důvodů (nálezy uloženy v Archeologickém ústavu mongolské akademie věd v Ulanbátaru) – problematika intruzí, neexistence inventárních seznamů, absence inventárních čísel nálezů
- Prezentaci dosud nedostupného materiálu
- Studium archivních dokumentů k expedici v archivu AV ČR
- Sběr informací od pamětníků expedice
- Zpracování katalogu nálezů z lokality
- Překlad nálezové zprávy a převod terénní dokumentace
- Výzkum vylopučeného památníku významné mongolské osobnosti prince Kültegina v údolí Orchonu ve středním Mongolsku (9. stol AD)
- Srovnání nálezové situace s podobnými archeologickými lokalitami v okolí
- Detailní představení v mongolském kontextu unikátního pohřebního památníku (přesná datace díky keramickým nálezům *in situ*, prolínání jiných kulturních prvků, analýza nápisů z dvojjazyčné stély).
- Prolínání různých kulturních prvků v oblasti
- Zdůrazňování nutnosti interdisciplinárního pojetí archeologického studia nomádských kultur
- Interdisciplinární analýzu problematiky (pohřby, sídelní areály, archeolingvistika, zacházení s odpadem v nomádských kulturách, ...)
- Paleobotanickou analýzu jako možné východisko budoucí nomádské archeologie
- Interdisciplinární analýzu keramiky a jejího zasazení do širšího kontextu (kolkovaná, vázovitá tvary – typická pro Orchonské údolí, napodobování kvalitního čínského

zboží) – nemožnost odlišit turkickou a ujugurskou keramiku, což má následné širší implikace

- Srovnání mentality nomádských a usedlých kultur z etnologického a archeologického hlediska
- Etnogenezi turkického kaganátu
- Pohřební zvyklosti a problematiku pohřbů kaganů

Oponenti Dr. Jakub Maršálek a Dr. Helena Heroldová přednesli závěry svých posudků:

Dr. Heroldová:

- Nomádská archeologie zajímavá svou interdisciplinarnitou, ale
- Příliš mnoho mezioborových odboček – snaha o uchopení příliš širokého tématu
- Mohla být obsáhlejší archivní rešerše a zpracování ústních pramenů
- Nutná větší opatrnost při analýze nearcheologických pramenů
- Jinak práce v mnoha ohledech jako celek fascinující

Dr. Maršálek:

- Velký přínos archeologii Turkického kaganátu
- Práce vyžadovala vysoké odborné i osobní nasazení
- Dobře, že se kandidátka neomezila na základní zpracování a pokusila se o interdisciplinární přístup
- Historie Turkického kaganátu – polemika jen s dílčími informacemi
- Veskrze kladné hodnocení předložené práce

Kandidátka Mgr. Lucie Šmahelová odpovídá na posudky oponentů:

- kandidátka nejprve odpovídala na výhrady Dr. Heroldové:
  - odbočky do jiných oborů proto, aby byly nadneseny otázky a hypotézy pro další společné bádání archeologie a příbuzných oborů
  - výtky uznává
- následně na výhrady Dr. Maršálka:
  - uznává výtku o spěchu v závěru práce a slibuje, že se polepší☺

Vyhlášení výsledků tajného hlasování: počet členů komise 7, přítomno členů komise 4. 3 z přítomných se vyjádřili pro udělení titulu Ph.D., 1 člen byl proti.

Komise navrhla udělit titul doktorky filozofie (Ph.D.)

Zapsala: Dr. Kamila Remišová Věšínová